

Het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling
Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
Postbus 75
5000 AB TILBURG

Eindhoven, 2 juli 2019

REQ3554059/kvs

Geachte bestuursleden,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2018, voorzien van onze controleverklaring d.d. 2 juli 2019.

Wij machtigen u, onder de condities genoemd in bijgaand informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen, onze in de bijlage opgenomen controleverklaring op te nemen en openbaar te maken in de sectie Overige gegevens van de jaarstukken voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2018, die overeenkomen met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar, mits de gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan samen met de jaarstukken.

Onze controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken.

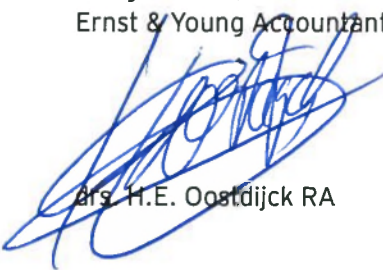
Wij sluiten één exemplaar bij van onze controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief. Het publiceren van de door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkte jaarstukken is niet toegestaan.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de vergadering van het algemeen bestuur moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde machtiging.

Indien u deze jaarstukken waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("U verlaat de beveiligde jaarstukken, waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening".).

Tot het geven van nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

Mrs. H.E. Oostdijk RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlagen: controleverklaring voorzien van de originele handtekening ten behoeve van uw archief
 controleverklaring zonder persoonlijke handtekening ten behoeve van opname in de
 overige gegevens van de jaarstukken
 gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken
 informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2018;
- ▶ de balans per 31 december 2018;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 307.500. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het voorwoord;
- ▶ het jaarverslag;
- ▶ de toelichting op de controleverklaring.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2018.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

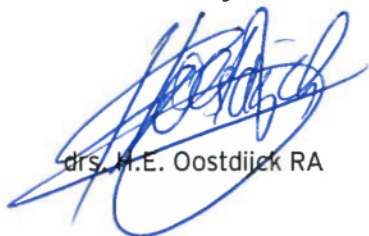
- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 2 juli 2019

Ernst & Young Accountants LLP

drs. M.E. Oostdijk RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2018;
- ▶ de balans per 31 december 2018;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 307.500. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het voorwoord;
- ▶ het jaarverslag;
- ▶ de toelichting op de controleverklaring.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2018.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 2 juli 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. H.E. Oostdijck RA

1 Condities

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities:

- ▶ Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- ▶ De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het ten behoeve van de algemene vergadering uit te brengen verslag, waarin ook de opgemaakte jaarrekening wordt opgenomen.
- ▶ De machtiging heeft ook betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het bij het handelsregister te deponeren verslag, mits de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt.
- ▶ De voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening waarin op grond van artikel 2:397 BW vereenvoudigingen zijn aangebracht, dient te zijn ontleend aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening. Een concept van deze voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening dient aan ons ter inzage te worden gegeven.
- ▶ De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- ▶ Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2 Toelichting op de condities

2.1 Raad van commissarissen en raad van bestuur

De accountant zendt zijn controleverklaring doorgaans aan de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Dit is in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat in artikel 393 onder meer zegt: "De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring". "De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur."

2.2 Algemene vergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder aandeelhouders c.q. leden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in het verslag dat aan de algemene vergadering wordt uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in het verslag waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft. De accountant zal ook altijd de overige inhoud van het verslag willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en algemene vergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de algemene vergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn signaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met de leiding en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Handelsregister

De jaarrekening wordt (bij onder titel 9 BW2 vallende rechtspersonen samen met het jaarverslag en de overige gegevens) overgelegd aan de algemene vergadering. De algemene vergadering beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Pas na de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is sprake van een vennootschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening zal in de regel in ongewijzigde vorm worden vastgesteld. Aan de vennootschappelijke jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vennootschappelijke jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens bij het handelsregister wordt openbaar gemaakt. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening en bij tijdige deponering van het verslag ten kantore van het handelsregister als onderdeel van dit verslag worden openbaar gemaakt.

2.6 Openbaarmaking op andere wijze

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan door deponering bij het handelsregister. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

- a. hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is; of
- b. op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk. Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.7 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponeerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.8 Gebeurtenissen na de algemene vergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de bij het handelsregister neergelegde controleverklaring. In dat geval dient de rechtspersoon over deze feiten en omstandigheden een mededeling bij het handelsregister te deponeren, voorzien van een controleverklaring. Ook in deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.

Jaarstukken 2018

12 juni 2019

2018

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
1.1	Directieverslag	6
1.2	Besluit tot vaststelling van de jaarstukken	7
2	Jaarverslag	8
2.1	Programmaverantwoording	9
2.1.1	Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken)	9
2.1.2	Programmadeel 2: Adviezen en projecten	14
2.1.3	Programmadeel 3: Collectieve taken	17
2.1.4	Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en -baten	17
2.2	Paragrafen	18
2.2.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	18
2.2.2	Financiering	22
2.2.3	Bedrijfsvoering	24
3	Jaarrekening	27
3.1	Balans ultimo boekjaar	28
3.2	Het overzicht van baten en lasten	30
3.3	Toelichtingen	33
3.3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	33
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2018	35
3.3.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2018	43
3.3.4	Toelichting op de baten	48
3.4	Overzicht baten en lasten per taakveld 2018	49
3.5	Publicatieverplichting op grond van de WNT	50
4	Toelichting op de controleverklaring	54

1 Voorwoord

Ter identificatie
EY & Young Accountants LLP

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (hierna OMWB). De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en controlcyclus en bestaan uit de volgende onderdelen:

1. een algemeen deel met daarin het directieverslag dat de ontwikkelingen op hoofdlijnen beschrijft;
2. het jaarverslag 2018, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen;
3. de jaarrekening 2018, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen.

a) Het resultaat 2018

Het voordelige resultaat 2018 is € 1.707.000.

Bestemming resultaat

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 wordt aan het algemeen bestuur een voorstel gedaan voor de bestemming van het resultaat.

b) Toelichting op het resultaat 2018

Het jaarrekeningresultaat 2018 ligt in lijn met de tweede bestuursrapportage. In deze bestuursrapportage van 19 september 2018 is een positief resultaat gemeld van € 950.000. Grotendeels is dit toe te schrijven aan de ontwikkelingen rondom het ICT-project SPEER. Aanvankelijk was de verwachting dat de implementatie per 1/1/2019 zou plaatsvinden. Vanwege de zorgvuldige voorbereiding is dit uitgesteld tot tweede helft 2019. Een belangrijk deel van de kosten schuiven door naar het volgende jaar. Het bestuur wordt gevraagd om in te stemmen met deze overheveling van budgetten.

Hieronder treft u de toelichting van het jaarrekeningresultaat 2018 aan ten opzichte van de begroting 2018 na wijzigingen. De belangrijkste oorzaken voor het positieve resultaat worden hieronder vermeld:

Inhuur derden (€ 700.000 voordelig)

Bij de tweede bestuursrapportage is melding gemaakt van de capaciteitsproblemen voor de uitvoering van de werkprogramma's. Om deze reden is een aanzienlijk budget beschikbaar gesteld voor inhuur derden van ruim € 3,5 miljoen. Voor inhuur derden is – net als voor vast personeel – de arbeidsmarkt een uitdaging op dit moment. Gevolg hiervan was dat we minder medewerkers ingehuurd hebben dan voorzien en er een bedrag is overgehouden van afgerond € 700.000.

Specifieke budgetten (€ 845.000 voordelig)

Bij de tweede bestuursrapportage 2018 is melding gemaakt van de achterblijvende IT-kosten voor het project SPEER. Dit als gevolg van een implementatietraject dat meer tijd vraagt dan vooraf was voorzien. In de tweede helft 2018 is besloten de start van het nieuwe VTH-systeem niet per 1/1/2019 plaats te laten vinden, maar op een later moment. Als gevolg hiervan zijn de IT-kosten in 2018 aanzienlijk lager dan begroot voor een bedrag van € 500.000. Deze IT-budgetten zijn noodzakelijk in 2019 voor een goede implementatie van het nieuwe ICT-landschap. Vandaar dat een budgetoverheveling wordt voorgesteld.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

In 2018 is een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de afwikkeling van Huis op Orde. Dit budget is niet volledig besteed (mede als gevolg van de doorloop van het IT-project). Het niet bestede deel van het budget Huis op Orde van ca. € 45.000 valt vrij in 2018 en maakt onderdeel uit van het resultaat over 2018.

Daarnaast is een budget van € 300.000 beschikbaar gesteld voor Databeheer. Zoals gerapporteerd bij de tweede bestuursrapportage is dit budget nog maar zeer beperkt aangewend als gevolg van de korte doorlooptijd en de samenhang met het project SPEER. Ook dit bedrag maakt onderdeel uit van het resultaat 2018.

Werkprogramma's (€ 50.000 nadelig)

In de tweede bestuursrapportage is gemeld dat het werkpakket van de dienst in de loop van 2018 groeit, maar dat dit als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt niet volledig kan worden ingevuld. Om deze reden is bij de tweede bestuursrapportage de prognose voor 2018 bestendigd op 328.300 uur. Dit aantal uren is uiteindelijk niet gerealiseerd. In 2018 zijn afgerond 324.000 declarabele uren gemaakt (realisatie van 99%). Hierbij zien we twee financiële effecten optreden:

1) *Volume*

Er zijn 4.000 uur minder gerealiseerd dan begroot. Hiermee is een bedrag gemoeid van ongeveer € 350.000.

2) *Prijs*

Als gevolg van meer inzet van HBO- en specialistenmedewerkers door meer complexe vraagstukken is er een positief prijseffect van afgerond € 300.000. Dit is gebaseerd op 324.000 uur tegen gemiddeld € 1 per uur hoger tarief.

Overige (€ 212.000 voordelig)

Dit bestaat uit diverse kleinere voor- en nadelen.

1.1 Directieverslag

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant sluit het boekjaar 2018 af met een positief financieel resultaat. Daar waar over 2016 en 2017 forse positieve resultaten zijn gerealiseerd, is dit voor 2018 meer in lijn met de begroting en de gemelde financiële ontwikkelingen bij de bestuursrapportages. Dit past binnen de bestuurlijke uitgangspunten om te komen tot een solide en voorspelbare financiële basis.

We kunnen als OMWB, samen met onze eigenaren en opdrachtgevers, terugkijken op een succesvol jaar. Ondanks krapte op de arbeidsmarkt is het ons gelukt om de 28 werkprogramma's grotendeels te realiseren. Dat is voor een belangrijk deel te danken aan de toewijding en volharding van onze medewerkers.

In 2018 hebben we ook een aantal nieuwe taken opgepakt. Dit geldt in het bijzonder de agrarische sector; in maart 2018 zijn we gestart met intensivering toezicht veehouderij. Maar ook op het gebied van energie en asbest hebben we de werkzaamheden kunnen intensiveren. Gemeenten doen ook steeds nadrukkelijker een beroep op de OMWB als het om de nieuwe Omgevingswet gaat.

Als OMWB willen wij de dingen niet alleen goed doen, maar ook de goede dingen doen. Dat vergt ook de nodige inspanningen van onze medewerkers. Kennis, kunde en vaardigheden nemen in belang toe om onze taken op adequate wijze te verrichten. Training en scholing zijn belangrijk; in toenemende mate is een HBO niveau van de medewerkers vereist.

In 2018 zijn wij volop gestart met de totale vernieuwing van de digitale 'huishouding' van de OMWB. Een majeure opgave voor de dienst. Door de vernieuwing kunnen we binnenkort nog slimmer en effectiever ons werk verrichten.

Het is ons een vreugde dat de deelnemers steeds meer en beter de weg naar de OMWB weten te vinden. Het aantal (vrijwillige) verzoektaken van de opdrachtnemers voor milieu en duurzaamheid neemt structureel toe. Dat weerspiegelt zich ook in de gestage groei van het aantal uren. Hieruit spreekt vertrouwen van de deelnemers in de dienst; een dienst die over veel kennis en expertise beschikt.

Dit jaarverslag en deze jaarrekening zijn bewust compact opgesteld. Ter wille van helderheid en duidelijkheid. Achter de teksten gaan veel feiten en cijfers schuil. De OMWB beschikt in toenemende mate over data. In 2018 is een voorzichtig begin gemaakt op het pad van informatie gestuurd en risicogericht werken. In de komende jaren zal deze ontwikkeling verder worden uitgebouwd, binnen de beschikbare financiële kaders.

De OMWB verstrekke ook in 2018 drie keer een Termijnrapportage aan alle deelnemers. In die rapportages worden de prestaties en resultaten periodiek toegelicht. Samen met deze jaarstukken geeft de OMWB daarmee een getrouw beeld van haar inzet en verrichtingen. De OMWB staat openheid en transparantie voor. Wij hebben de wil ons publiekelijk aan onze deelnemers te verantwoorden voor ons werk. En via de bestuurlijke deelnemers ook aan de samenleving.

Dat naast het leveren van inhoudelijke kwaliteit, ook het financieel resultaat positief is stemt tot voldoening. De OMWB is in balans. Dat is een compliment aan zowel het bestuur en de deelnemers als vooral ook aan onze medewerkers.

Nico van Mourik
Directeur Omgevingsdienst MWB

1.2 Besluit tot vaststelling van de jaarstukken

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant in de openbare vergadering van 3 juli 2019.

Het bestuur voornoemd,

De secretaris,

de voorzitter,

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

2 Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt per onderdeel toegelicht wat de OMWB heeft bereikt in relatie tot de begroting. Aan het eind van ieder deelprogramma staan de baten vermeld. De totale programmalasten staan aan het einde van de programmaverantwoording.

Basistaken, verzoektaken en collectieve taken

In de gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers afgesproken dat er in de P&C-cyclus onderscheid gemaakt wordt tussen basis- en verzoektaken. De OMWB werkt met vier deelprogramma's: basistaken, verzoektaken, collectieve taken en de overige exploitatielasten en -baten. De programma's worden in de volgende paragrafen toegelicht.

2.1.1 Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken)

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. In opdracht van bevoegde gezagen voert de OMWB voor de deelnemers de volgende taken uit:

- Vergunningverlening op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen, BRZO, asbest(melding) en bouwen)
- Toezicht op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen en BRZO, asbest en bouwplannen bij provinciale inrichtingen)
- Toezicht op bodemsaneringen en stortplaatsen
- Klachtenbehandeling en repressieve handhaving (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen en BRZO)

Net als in andere jaren vormden in 2018 de werkprogramma's van gemeenten en provincie en de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten het uitgangspunt van het 'gelijke speelveld' en de afspraken voor de landelijke uitvoering BRZO- en VTH-taken van de gezamenlijke BRZO-omgevingsdiensten, de basis voor dit programmadeel.

Realisatie

In onderstaande tabel is de realisatie van productie aantallen binnen de basistaken opgenomen en afgezet tegen de aantallen van 2016 en 2017.

Realisatie aantal producten basistaken januari t/m december 2018

	2016 gerealiseerd	2017 gerealiseerd	2018 gerealiseerd
Vergunningen			
Aantal omgevingsvergunningen	508	554	569
Aantal beschikkingen en advies bodembesluit	669	833	577
Aantal meldingen AMvB	1670	1487	1536
Aantal te actualiseren vergunningen	7	3	117
Aantal Ingetrokken vergunningen	41	13	30
Aantal bezwaar en beroeps procedures	85	56	88
Aantal producten Overige vergunningverlening	1419	1600	1951
Aantal producten meldingen asbest	2983	3367	3933
Toezicht en handhaving			
Aantal integrale milieucontroles	3859	3268	3062
Aantal uitgevoerde hercontroles	2288	2003	1822
Aantal ad hoc controles	524	906	1191
Aantal toezichtcontroles overig	13	34	98
Aantal repressieve handhavingstrajecten	600	596	580
Aantal behandelde klachten en meldingen	7226	8181	8508
Aantal BRZO inspecties	65 en 61 onaangekondigd	68 en 68 onaangekondigd	67 en 65 onaangekondigd
Aantal controles Wet bodembescherming (Wbb)	242	341	305
Aantal meldingen besluit bodemkwaliteit	1224	920	1030
Ketenprojecten			10
Aantal controles besluit bodemkwaliteit	515	310	281
Bouw (oprichting) en sloop (asbest)	971	2126	2301
Asbesttoezicht (Incl. administratief toezicht)			2257
Energiecontroles en EED-beoordelingen	35	373	199

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

VTH-algemeen

- Op 12 oktober 2018 heeft het Algemeen Bestuur het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) vastgesteld. Het GUK beschrijft de algemene uitgangspunten die door de OMWB worden gehanteerd bij de uitvoering van de VTH-milieutaak.
- Vanaf 1 juli 2018 zijn alle voorbereidende handelingen zoals vastgelegd in het Besluit omgevingsrecht (Bor) overgedragen aan de OMWB.

Vergunningverlening

- Ten opzichte van 2017 is het aantal verleende omgevingsvergunningen iets toegenomen. De florerende economie leidt tot nieuwe initiatieven van bedrijven en daarmee ook een groot aantal vergunningaanvragen.
- Het aantal afgehandelde meldingen Activiteitenbesluit (AMvB) is ten opzichte van 2017 met 3 procent (49 stuks) toegenomen. Naast de afgeronde meldingen was sprake van een groot aantal meldingen waarbij het nodig was aanvullende informatie te vragen bij de indieners. Dit leidt tot vertraging in de afhandeling en heeft geresulteerd in een aanzienlijke voorraad nog niet afgeronde meldingen aan het eind van het jaar. Wij zetten in op een inhaalslag in 2019.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

3. De enorme stijging van het aantal geactualiseerde vergunningen (+114) wordt veroorzaakt door de noodzakelijk aanpassingen van vergunningen in het kader van de gewijzigde wettelijke eisen op het gebied van energie en afval (Landelijke afvalbeheersplan3). Beide actualisaties zijn projectmatig aangepakt.
4. Het aantal producten overige vergunningverlening is met 22 procent (351 stuks) toegenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door het toegenomen aantal bouw- en sloopvergunningen, beoordelingen van aanmeldingsnotitie MER en veel losse adviesverzoeken (o.a. beoordelingen milieu-aspecten bouwplannen)
5. Het aantal asbestmeldingen nam (3.933 stuks) ten opzichte van 2017 met 566 toe. De toename kan worden verklaard doordat meer gemeenten het uitvoeren van de basistaak inclusief het beoordelen van de meldingen door de OMWB laat verzorgen. De prognose van het aantal meldingen komt overeen met de verwachting over 2018.

Toezicht, handhaving, klachten en ongewone voorvallen

1. Het aantal integrale milieucontroles is 6% lager dan in 2017. Evenals in 2017 heeft een verschuiving plaatsgevonden van integrale controles naar ad hoc controles (zie onder 3). Dit kan worden verklaard door meer adhoc opdrachten zoals:
 - a. Het uitvoeren van controles en het beoordelen van rapportages naar aanleiding van ongewone voorvallen of klachtensituaties en/of bestuurlijke gevoeligheden;
 - b. Voorgescreven onderzoeken in meldingen en vergunningen;
 - c. Controles afvalwater, ontheffingen zoals TUG, vuurwerkevenementen, pacht en cross compliance.
2. Het aantal hercontroles milieu (categorie A t/m D1) is 9% lager dan in 2017 is gerealiseerd. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder hercontroles zijn overgekomen uit het voorgaande jaar en het lijkt dat het naleefgedrag in geringe mate is verbeterd.
3. Het aantal repressieve zaken is nagenoeg gelijk gebleven.
4. Het aantal behandelde klachten en meldingen is in 2018 ca 4% hoger dan in 2017. T.o.v. vorig jaar (toename 13%) is dit een lichte stijging. De hoeveelheid klachten en meldingen lijkt daardoor enigszins te stabiliseren. Uiteraard kan dit pas na meerdere jaren worden vastgesteld.
5. Het toezicht onderdeel Besluit bodemkwaliteit (Bbk) is grotendeels al uitgevoerd conform het in de loop van 2018 vastgestelde Level Playing Field bodem. Dit zoals vastgelegd in de besluitvorming NIG taken welke in oktober 2018 bestuurlijk is vastgesteld en ingaat per 2019. In 2018 zijn er ten opzichte van 2017 iets minder controles uitgevoerd. Het aantal behandelde meldingen is iets hoger. Het uitgevoerde toezicht vindt risicogericht plaats.
6. De Wet bodembescherming (Wbb) is door de OMWB namens de Provincie Noord-Brabant, en de gemeente Breda en de gemeente Tilburg (B5 gemeenten) volgens de gegeven opdrachten uitgevoerd (toezicht bodemsaneringen, vergunningen, onderzoeken, saneringsplannen, beschikkingen en/of meldingen). Het aantal uitgevoerde inspecties in 2018 is iets lager dan in 2017. Het toezicht vindt risicogericht plaats.
7. In 2018 is gestart met het project Intensivering Toezicht Veehouderijen (ITV). Hieraan doen 15 van de OMWB gemeenten en provincie mee. De controles zijn geprogrammeerd in de reguliere toezichtprogramma's. In de tabel opgenomen aantallen integrale controles zijn deze controles dan ook inbegrepen. De deelnemende gemeenten hebben een separate rapportage en verantwoording 2018 ITV ontvangen.
8. De uitvoering van het BRZO wordt toegelicht in het BRZO jaarverslag dat na 1 april beschikbaar is op de internetsite van de OMWB.

9. In relatie tot de begroting 2018 en de hierin opgenomen punten toezicht kan het volgende worden opgemerkt:
- Op basis van het begin 2018 vastgestelde inrichtingenbestand (IB 2.0) voor de basistaakbedrijven zijn eind 2018 de toezichtprogramma's 2019 opgesteld en zijn in overleg met de deelnemers een aantal prioritair te controleren branches vastgesteld (LPG tankstations, Risicorelevante bedrijven, ITV, afval en glastuinbouw);
 - In 2018 heeft een verdere doorontwikkeling plaatsgevonden van digitaal toezicht. Dit is o.a. ingezet bij toezicht garagebedrijven, vuurwerk, bodem en ITV.

Basistaak asbest

Vrijwel alle gemeenten hebben de asbestbasistaak bij de OMWB neergelegd. Ook brengen steeds meer gemeenten extra taken in: van het afhandelen van meldingen over illegaliteit tot en met het afhandelen van particuliere asbestslopmeldingen en het toezicht daarop.

2018 stond in het teken van meer informatiegestuurd en risicogericht werken. De asbestsaneerders die zich keurig melden wanneer te gaan saneren, doen het steeds beter. We zien daar een groeiend naleefgedrag. Het naleefgedrag was in 2018 94%. De overtredingen die worden geconstateerd, zijn vaak administratief van aard. Het handhavingsmiddel is dan ook vaak een waarschuwing geweest. Onherstelbare overtredingen zijn, conform de landelijke handhavingstrategie, repressief opgepakt met diverse opgelegde bestuurlijke strafbeschikkingen als resultaat.

Door inzet en bijsturing in de meldingsfase worden overtredingen in de saneringsfase voorkomen. De ervaring heeft geleerd dat we de teugels op gemelde saneringen wat losser kunnen laten, maar dat meer inzet nodig is om de – nog veel voorkomende – illegaliteit aan te pakken. Binnen de asbestbasistaak is dan ook nadrukkelijk meer ruimte voor het oppakken van meldingen rondom illegaliteit en het aanpakken van bedrijven die zich onttrokken aan toezicht en asbestsaneringen illegaal uitvoeren.

De particulieren die zelf asbest mogen verwijderen, verdienen meer dan de gemelde bedrijfsmatige saneringen de aandacht. Door een gebrek aan kennis en kunde zien we hier een fors aantal illegaal uitgevoerde saneringen. Communicatie over de meldplicht verdient meer aandacht.

Bouwunit

Per 1 juni 2017 is de OMWB gestart met de zogenoemde bouwunit. 2018 is dus het eerste volledige jaar van deze organisatie-eenheid binnen team LOK. Binnen de bouwunit worden voor de provinciale inrichtingen in ons werkingsgebied én voor de BRZO-bedrijven in het overige deel van de provincie Noord-Brabant de BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen) behandeld. Het begrip 'BRIKS' omvat echter alle activiteiten genoemd in artikel 2.1 en 2.2 van de Wabo, uitgezonderd de milieu-activiteiten. Het kan bijvoorbeeld ook gaan om een afwijking van het bestemmingsplan, een aanlegvergunning of monumentenvergunning. Daarnaast vallen ook sloop- en gebruiksmeldingen op grond van het Bouwbesluit onder de BRIKS-activiteiten. Voordien werd deze taak, vanaf de oprichting van de OMWB, op verzoek van de OMWB, door de gemeente Moerdijk uitgevoerd.

Tabel 1: Aantallen verleende bouwvergunningen en uitgevoerd toezicht.

	Vergunningen/meldingen		Toezicht en handhaving	
	Niet BRZO	BRZO	Niet BRZO	BRZO
Bouwen	52	82	29	55
Totaalsloop	11	20	5	9
Asbest	14	8	7	13
Reclame / inrit / kap	1	2	0	0

Naast de provinciale BRIKS-taken behandelt de OMWB voor een aantal gemeenten meldingen totaalsloop en houdt zij toezicht op de uitvoering daarvan. Men spreekt over 'totaalsloop' als een object of gebouw geheel of gedeeltelijk wordt gesloopt. In de wet is geregeld welke rol de lokale overheid daarin hoort te spelen. Bij totaalsloop is regelmatig ook asbest betrokken. Gezien de grote gezondheidsrisico's die daarmee samenhangen, is een afzonderlijk wettelijk kader voor asbest ontwikkeld waarbij eveneens een belangrijke rol voor de overheid is weggelegd.

De beoordeelde meldingen bevatten in circa 45% van de gevallen gebreken: ze worden dan niet akkoord bevonden of krijgen een akkoord 'onder voorwaarden'. Slechts incidenteel worden de meldingen dan nog aangevuld of, na correctie/aanvulling, opnieuw ingediend. Het naleefgedrag in de praktijk is echter uitstekend.

Tabel 2: Aantal uitgevoerde beoordelingen meldingen totaalsloop en toezicht daarop.

Gemeente	Beoordeelde meldingen	Uitgevoerde toezicht
Bergen op Zoom	46	7
Halderberge	50	4
Hilvarenbeek	63	0
Oosterhout	74	15
Waalwijk	69	8

Verder zijn gedurende het jaar ook een aantal mensen vanuit de bouwunit gedetacheerd geweest bij gemeenten: drie in Bergen op Zoom (toezicht en handhaving), Geertruidenberg (bouwplantoetsing), Oosterhout (bouwplantoetsing) en Waalwijk (constructeur).

Tot slot houdt de bouwunit zich op verzoek van een aantal gemeenten ook bezig met sanering van woningen tegen verkeerslawaaï. In totaal lopen er zo'n twintig van dergelijke projecten in de regio. Eind 2018 zijn er weer twee nieuwe saneringsprojecten opgepakt.

EED-beoordelingen

De European Energy Directive (EED) verplicht bedrijven met meer dan 250 medewerkers of een bruto jaaromzet van meer dan 50 miljoen Euro om 1 keer in de 4 jaar een energieaudit te laten uitvoeren en het rapport hiervan door het bevoegd gezag te laten controleren. Het beoordelen van de EED-rapporten is een wettelijk verplichte taak. EED-plichtige bedrijven leveren het rapport aan bij omgevingsdiensten die het rapport namens gemeente of provincie beoordeelt. In aanvulling op het rapport verlangt de OMWB tevens een plan van aanpak waarin het bedrijf aangeeft welke energiebesparende maatregelen op welk moment worden genomen.

Eind 2019 start de tweede cyclus van vier jaar. Bedrijven moeten dan een nieuwe EED-audit uitvoeren en het rapport daarvan laten beoordelen. Met ingang van deze nieuwe ronde wordt het Rijk mogelijk het bevoegd gezag voor het beoordelen van de rapportages. In de loop van 2019 wordt hierover meer duidelijkheid verwacht.

2.1.2 Programmadeel 2: Adviezen en projecten

In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten (milieu-) metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld BRZO, geluid, bodem, (afval)water, lucht, asbest (niet basistaken), totaalloop, communicatie, juridische zaken, bouwteken, ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid, energie, opruimen van drugsdumpingen, gevelisolatieprojecten en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag of zijn onderdeel van beleidsambities.

De werkprogramma's zijn indicaties van het volume van deze taken. Incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen. Deelnemers hebben in hun werkprogramma's vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar in de loop van het jaar opdrachten voor worden verstrekt.

Realisatie

In onderstaande tabellen is de realisatie van de verzoektaken in 2018 weergegeven. Veel gemeentelijke opdrachtgevers hebben opdrachten bij de dienst belegd buiten de werkprogramma's om.

Aantal specialistische adviezen voor gemeentelijke opdrachtgevers, per thema

Adviezen gemeenten	Gerealiseerd 2017	Gerealiseerd 2018
Bodem, Water en Afvalstoffen	261	346
Ihkv Ruimtelijke ordening	205	240
Geluid	268	297
Lucht	29	30
Gevelisolatieprojecten	19*	21*

* Dit zijn lopende projecten.

De florierende economie leidt tot nieuwe initiatieven van bedrijven waardoor een toename is te zien in het aantal vergunningaanvragen. Deze toename heeft ook geleid tot een toename van het aantal specialistische adviezen.

RO-advisering

Het taakveld RO-advisering betreft voornamelijk het opstellen van milieuparagrafen, het toetsen van bestemmingsplannen en uitvoeren van milieuonderzoek ten aanzien van ruimtelijke ordening. Sinds 2018 is er een nieuw team van twee ervaren RO adviseurs bij de OMWB. In 2018 is geïnvesteerd in het ontzorgen van de gemeenten, het pro-actief meedenken en een duurzaam klantcontact met gemeenten. Bij diverse gemeenten zijn onze RO-adviseurs regelmatig in huis, waardoor de lijnen met de RO-ambtenaren en Team vergunningen in deze gemeenten kort zijn. In de ruimtelijke ordening lopen ook enkele pilots op het gebied van de Omgevingswet in samenwerking met gemeenten.

De omzet voor ruimtelijke ordening (RO) zal naar verwachting stijgen in 2019. Vrijwel alle gemeenten hebben in 2019 een hoger budget opgenomen voor deze taken dan in 2018. Daarnaast biedt de Omgevingswet nieuwe kansen, omdat deze wet vanuit planvorming is ingericht en een integrale benadering van de kwaliteit van de leefomgeving belangrijk is. Adviseren in RO vraagt om integraliteit.

Adviezen externe veiligheid

Adviezen externe veiligheid	2016 (incl. IOV)	2016 (excl. IOV)	2017 (incl. IOV)	2017 (excl. IOV)	2018 (incl. IOV)	2018 (excl. IOV)
EV-VTH	212	130	310 (incl. RRGs)	111	385 (incl. RRGs)	193
EV-RO	181	51	160	48	166	31

In bovenstaande aantallen zijn ook de adviezen opgenomen die binnen het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) vallen. De kosten voor deze adviezen worden niet in rekening gebracht bij de gemeenten, maar worden vergoed vanuit het subsidieprogramma IOV. Dit is een programma waarbij middelen van de rijksoverheid (ministerie I&W) via de provincie worden toegekend aan de omgevingsdienst. Doel van het programma is de taakuitvoering op het gebied van externe veiligheid te verbeteren en te verankeren. Deze middelen worden uitgekeerd aan de omgevingsdiensten, zodat zij de EV-taakuitvoering op robuuste wijze kunnen invullen en om te kunnen voldoen aan de EV-kwaliteitscriteria.

De adviezen voor EV-RO zijn onder te verdelen in: advies, QRA (kwalitatieve risicoanalyse) en VGR (Advies verantwoording groepsrisico). Deze opsplitsing is alleen in het IOV-programma gemaakt (zie onderstaande tabel):

Adviezen externe veiligheid binnen IOV	Advies	QRA	Advies VGR	Totaal EV-RO
EV-RO (2015)	75	19	30	124
EV-RO (2016)	88	22	20	130
EV-RO (2017)	60	21	8	89
EV-RO (2018)	82	20	33*	135

* incl. 23 stuks SVGR (Standaard Verantwoording Groepsrisico)

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Binnen het programma IOV zijn een aantal projecten uitgevoerd ten behoeve van de verbetering/vereenvoudiging van de uitvoering en ten behoeve van kennisopbouw. Het betreffen de volgende projecten/activiteiten:

- Beheer en kwaliteitsverbetering RRGs (risicoregister gevaarlijke stoffen)
- Standaard Verantwoording Groepsrisico
- Inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen over gemeentelijke wegen. De rapportage kan de gemeente gebruiken bij de EV-advisering ten behoeve van de ruimtelijke ordening
- Toezicht bij risicorelevante inrichtingen
- Actualisatie van de beleidsvisie externe veiligheid bij een aantal gemeenten en workshops 'EV in de Omgevingsvisie' ter voorbereiding op de Omgevingswet.
- Cursussen EV gemeenten en kennisoverdracht EV Scholieren

Voor de rapportage van deze projecten en de overige projecten en activiteiten zie www.brabantnet.omgevingsdienst.nl.

Extra energiecontroles met subsidie

In het eerste kwartaal van 2018 is het project 'extra energiecontroles' uit 2017 afgerond. Met rijkssubsidie zijn ca. 100 energiecontroles uitgevoerd bij scholen, kantoren en sportaccommodaties. Het project heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de kennisopbouw over energietoezicht.

Aantal nadere onderzoeken P2 voor de provincie Noord-Brabant

Type onderzoek	Nadere onderzoeken - programma 2 (2017)	Nadere onderzoeken - programma 2 (2018)
Bodem en water	145	243
Grondwatermonitoring	4	2
Geluid, Trillingen en Licht	34	32
Lucht en Geur	92	154
Asbest	3	2
Bouw- en Afvalstoffen	3	0

De omvang van de provinciale opdracht voor zover het de uitvoering van Metingen en Onderzoek (voormalig bureau Milieumetingen van de provincie) betreft was € 1.830.900 ofwel 20.600 uur. Dit werkprogramma is in 2018 voor 98 % gerealiseerd.

Bij de niet VTH-taken worden naast de genoemde werkzaamheden in opdracht van de afdelingen Vastgoed en Infra van de deelnemers ook volledige bodemonderzoeken uitbesteed bij adviesbureaus. Deze onderzoeken worden bij de dienst in rekening gebracht en maken deel uit van de externe kosten.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

2.1.3 Programmadeel 3: Collectieve taken

Collectieve taken zijn algemene taken op het terrein van de Gemeenschappelijke Regeling die niet zijn toe te schrijven aan één of meer specifieke deelnemers en die op basis van samenwerkingsafspraken ten dienste van alle deelnemers worden uitgevoerd. De taken dienen bij te dragen aan verbetering van kwaliteit en/of efficiëntie. Ze kunnen voortkomen uit een (wettelijke) verplichting of kunnen vrijwillig zijn. Het gaat hierbij niet alleen om VTH taken maar om alle taken op het gebied van het in stand houden en verbeteren van de leefomgeving.

Het grootste deel van de geplande collectieve taken is uitgevoerd en de doelstellingen zijn grotendeels gerealiseerd. Daarbij is er een aantal verbeterpunten geconstateerd:

1. Er is behoefte aan een betere borging van de uitvoering. Dit wordt in 2019 gerealiseerd door de programmering en uitvoering te verankeren in de eerder vastgestelde methodiek van projectmanagement. Dit betekent onder meer dat de projecten worden voorbereid, uitgevoerd en gemonitord op vaste momenten en volgens vaste formats. In een periodiek projectleidersoverleg wordt de voortgang en budgetuitputting besproken. In een portfolio-overleg wordt de samenstelling en voortgang van het gehele programma bewaakt en gefaciliteerd. Tevens ontstaat hierdoor een betere koppeling tussen het Programma Collectieve Taken en de reguliere uitvoering in de werkprogramma's.
2. Gebleken is dat meer actieve betrokkenheid van de deelnemers gewenst is om het programma beter op de wensen van de deelnemers af te stemmen. Bij de voorbereiding van het Programma Collectieve Taken 2019 is een werkgroep samengesteld met een vertegenwoordiging van de gemeenten. De werkgroep heeft onder andere inhoudelijke onderwerpen aangedragen die zijn meegenomen in het nieuwe programma.
3. Bij de uitvoering van het Programma 2018 is gebleken dat er behoefte is aan een nieuwe Omgevingsanalyse. Dit is een analyse onder de deelnemers naar actuele maatschappelijke uitdagingen en bestuurlijke speerpunten in relatie tot de kwaliteit van de leefomgeving. De uitkomsten van de in 2019 uit te voeren Omgevingsanalyse leveren een belangrijke basis voor het Programma 2020 en verder.
4. Veel activiteiten en projecten uit de collectieve taken hebben een lange doorlooptijd en worden vaak in het volgende jaar voortgezet. Daarom zal er in 2019 een meerjarenprogramma worden opgesteld voor 2020 en daarna. Het opstellen zal eerder in het jaar gebeuren zodat dit proces beter aansluit op de begrotingscyclus.
5. Tot slot is geconcludeerd dat de thema's ketentoezicht, branchegericht werken en de komst van de Omgevingswet in het programma 2019 veel aandacht verdienen.

Voor de verantwoording van het Programma Collectieve Taken 2018 wordt een separate rapportage opgesteld.

2.1.4 Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en -baten

In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers via derden. Dit zijn onder andere de kosten voor luchtkwaliteitsmetingen, laboratoriumkosten en kosten van e-noses. Ook subsidieprojecten zijn in dit programma opgenomen.

2.2 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV) bepaalt dat in de begroting en jaarrekening paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen en de -realisatie zijn vastgelegd voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de jaarrekening staan, inzichtelijk worden gemaakt voor het bestuur. Het BBV benoemt zeven verplichte paragrafen, deze zijn voor onze dienst niet allemaal relevant.

De voor de omgevingsdienst van toepassing zijnde paragrafen zijn:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering (inclusief rechtmatigheid)

2.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf worden de risico's beschreven en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Enerzijds wordt verantwoording afgelegd over het beheer van de risico's in het afgelopen jaar, anderzijds is de risicoparagraaf toekomstgericht.

Begripsomschrijving

Een risico is een kans op een optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de (meerjaren)begroting. Met name de negatieve gebeurtenissen worden opgenomen in de risicotabel, als onderbouwing naar het benodigde weerstandsvermogen.

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. Om te voorkomen dat bij niet afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. De OMWB streeft een voldoende weerstandscapaciteit na, dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Beleid risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen. Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten);
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen);
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden);
- Accepteren.

De OMWB heeft middels de uitvoering van het Interne Controleplan zicht op risico's en dat moet leiden tot minimalisatie van de risico's, dan wel het treffen van tijdige maatregelen.

Tabel geïdentificeerde risico's

In de afgelopen jaren zien we een verlaging van de risico's. Dit is in de 2e Burap voor het laatst bestuurlijk gerapporteerd. Eerst worden deze risico's genoemd en vervolgens toegelicht. Op basis van de actualiteit is de risicotabel voor de jaarrekening 2018 opgenomen.

Risicotabel voor de 2e Burap 2018:

Risico's	Maximale bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
1 Niet betalen facturen	500.000	25%	125.000
2 Arbitrage VVGB-gelden	750.000	30%	225.000
3 Sociaal beleidskader (SBK)	735.000	0%	0
4 Ziekteverzuim	200.000	30%	60.000
5 Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
6 Transitie	500.000	80%	400.000
Totaal	3.085.000		1.010.000

Toelichting:

1. Niet betalen facturen

Het risico op niet betalen van facturen wordt steeds kleiner. Doordat de kosten sneller in rekening worden gebracht en er frequent met de deelnemers wordt overlegd. De eindafrekeningen worden tijdig voorgelegd aan de deelnemers en daarbij wordt een bevestiging van het saldo gevraagd. In samenhang met het accountantsproces. Naar verwachting kan dit risico voor 2019 lager worden ingeschat. *Voor de jaarrekening 2018 wordt dit risico lager ingeschat.*

2. Arbitrage VVGB-gelden

De verwachting bij de 2e Burap was dat er eind 2018 duidelijkheid zou komen over de VVGB-gelden. De arbitrage zaak over de VVGB-gelden is afgerond, maar dit heeft niet tot een oplossing geleid. Feitelijk is geen inhoudelijke uitspraak gedaan. Het bestuur beraadt zich momenteel op vervolgstappen. *Dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de 2e Burap.*

3. Sociaal beleidskader (SBK)

Het wegvallen van het in de begroting 2018 opgenomen bedrag voor SBK van € 735.000, is in de Burap budgettair neutraal verwerkt. Daarom is de kans van optreden van het risico teruggebracht naar 0%. Om consistentie met de begroting 2018 te houden is dit risico vermeld in de tabel. *Dit risico komt te vervallen.*

4. Ziekteverzuim

De ervaring van de afgelopen jaren geeft aan dat er geen bijzonderheden zijn wat betreft het ziekteverzuim. Om deze reden is een minimaal bedrag als risico opgenomen. Hoewel in juli / augustus 2018 het ziekteverzuim wat was opgelopen is het gemiddelde ziekteverzuim over 2018 beneden de 5% gebleven. *Dit risico wordt bijgesteld naar 25% op basis van de ervaringen uit het verleden.*

5. Inhuur versus vast personeel

Uitgangspunt van de OMWB is dat de taken worden verricht door eigen personeel. Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt is het niet mogelijk om op korte termijn

het personeelsbestand – bovenop de vastgestelde formatie voor het primaire proces van 228 FTE - op het gewenste niveau van de werkprogramma's te krijgen. Dat betekent dat we afhankelijk zijn van de inhuur van derden voor de uitoefening van de taken. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel. Vandaar dat dit is opgenomen in de risicotabel. *Dit risico is met € 100.000 toegenomen door de grotere afhankelijkheid van derden voor de realisatie van het werkpakket.*

6. *Transitie*

De reorganisatie is in 2017 doorgevoerd en alle medewerkers zijn geplaatst. Nu zal moeten blijken dat de medewerkers hun rol binnen de organisatie kunnen oppakken. De verwachting is dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Met het bestuur is afgesproken dat voorkomende gevallen als transitiekosten worden verantwoord in het jaar waarin het besluit tot transitie wordt genomen. Op voorhand zijn door het bestuur hiervoor geen extra middelen verstrekt. *Dit risico is ten opzichte van de 2e Burap wat lager ingeschat.*

Actualisatie in het kader van de jaarrekening 2018

7. *Problematiek arbeidsmarkt*

Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is de OMWB niet in staat om de vacatures binnen de vastgestelde formatie van 228 fte in te vullen. Dit in aanvulling op het risico genoemd onder 5. Hierdoor moet inhuur bij derden plaatsvinden. Deze uitvoeringsuren zijn duurder dan die van eigen personeel. Als uitgegaan wordt van 20.000 uur, dan bedraagt het maximale risico daarmee € 200.000.

8. *Invoering MWB-norm*

Als gevolg van de invoering van de MWB-norm hebben deelnemers die boven de norm zitten de mogelijkheid om af te schalen. Voor dit risico is € 1.000.000 aangehouden met een kans van 50%. Door deels een flexibele schil aan te houden hoeft dit geen structureel risico te zijn. Minder omzet is dan ook minder personeel.

9. *Vennootschapsbelasting*

De Belastingdienst heeft medio april 2019 aangegeven dat de OMWB waarschijnlijk op onderdelen vennootschapsbelastingplichtig is. In gezamenlijkheid met andere omgevingsdiensten worden de vervolgstappen in beeld gebracht. De financiële impact is beperkt tot € 100.000 met een kans van 25%.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's is het eindbeeld voor de jaarrekening 2018 als volgt:

Risico's	Maximale bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
1 Niet betalen facturen	200.000	25%	50.000
2 Arbitrage VVGB-gelden	750.000	30%	225.000
3 Sociaal beleidskader (SBK)	735.000	0%	0
4 Ziekteverzuim	200.000	25%	50.000
5 Inhuur versus vast personeel	500.000	50%	250.000
6 Transitie	500.000	50%	250.000
7 Problematiek arbeidsmarkt	200.000	50%	100.000
8 Invoering MWB-norm	1.000.000	50%	500.000
9 Vennootschapsbelasting	100.000	25%	25.000
Totaal	4.185.000		1.450.000

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Weerstandsratio

De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt per ultimo 2018 € 1.474.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 1.450.000 is de weerstandsratio 1,02. Dit wordt gekwalificeerd als 'voldoende'. In de jaarrekening 2017 bedroeg de weerstandsratio 3,6. Als gevolg van de afwikkeling van SBK is het weerstandsvermogen in 2018 afgenomen.

Financiële kengetallen

Het BBV vereist in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie.

Tabel financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
Netto schuldquote	-9,3%	4,2%	-18,6%
Solvabiliteitsrisico	43,0%	15,0%	54,8%
Structurele exploitatieruimte	4,2%	1,4%	8,8%
Grondexploitatie*	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit*	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen, en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Netto wil zeggen dat van de schulden eventueel uitgezette gelden zijn afgetrokken. De schuldenlast wordt vervolgens uitgedrukt in een percentage van de begrotingsomvang exclusief mutaties reserves. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een nettoschuld, maar van een positief saldo. De netto schuldquote is afgenomen ten opzichte van de jaarrekening 2017.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan hoe groot het aandeel is van het eigen vermogen in het totaal van de passiva. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. De solvabiliteit is iets afgenomen ten opzichte van de jaarrekening 2017.

Structurele exploitatieruimte

Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in de reserves, ontstaat het beeld in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar.

Onderlinge verhouding kengetallen

Voor de relevante kengetallen zien we verslechtering ten opzichte van de jaarrekening 2017, maar de overallconclusie is dat de balanspositie van de OMWB solide is.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

2.2.2 Financiering

In de financieringsparagraaf wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de financieringsfunctie. Dit zijn de activiteiten die te maken hebben met het aantrekken en beheren van de financiële middelen. De paragraaf is verplicht bij de begroting en jaarrekening, en hangt samen met de *Wet Financiering decentrale overheden* (Wet Fido). De uitvoering van de financieringsfunctie dient uitsluitend de publieke taak. Het beheer is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Schatkistbankieren

Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. De OMWB heeft gedurende het gehele boekjaar 2018 te maken gehad met overschotten aan liquide middelen. Deze overschotten zijn dagelijks afgeroomd naar de schatkist. Op de lopende rekening blijft steeds maximaal € 250.000 beschikbaar. Hiermee blijft de OMWB binnen de vastgestelde limiet. Met uitzondering van het derde kwartaal 2018. Zie ook de toelichting op de balans.

Wet Fido

De OMWB moet rekening houden met twee normen op het gebied van financiering: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Met de kasgeldlimiet stelt de wet Fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is 8,2% van het begrotingstotaal van de primitieve begroting.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet komen de volgende posten in aanmerking:

- de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van minder dan één jaar
- de schuld in rekening-courant
- de voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden
- overige geldleningen die geen onderdeel zijn van de vaste schuld

Deze posten worden verminderd met het gezamenlijk bedrag van:

- de contante gelden in kas
- de tegoeden in rekening-courant
- de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

De kasgeldlimiet is voor 2018 berekend op € 2.457.000. Gedurende 2018 is de kasgeldlimiet niet overschreden. De kwartaalgemiddelden voor 2018 bedroegen:

Kwartaal 1	€ 7.762.000 CR
Kwartaal 2	€ 10.170.000 CR
Kwartaal 3	€ 12.499.000 CR
Kwartaal 4	€ 7.204.000 CR

De renterisiconorm is het maximumbedrag dat de dienst jaarlijks aan renteherziening en aflossing van de langlopende schuld mag hebben. Voor de OMWB betekent dit dat jaarlijks niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mag worden afgelost op leningen. In 2018 is ruimschoots binnen deze limiet gebleven.

Leningen en kredietfaciliteiten

De per balansdatum resterende schuld is als volgt:

Verstrekker	schuld ultimo 2018	Jaarlijkse aflossing	Rente
BNG	€ 700.000	€ 700.000	0,8%

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB naast bovenstaande lening
- die in 2019 volledig is afgelost - een kredietfaciliteit van afgerond € 2,2 miljoen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

2.2.3 Bedrijfsvoering

Inleiding

In het jaar 2018 werden de activiteiten van de afdeling bedrijfsvoering voor een groot deel bepaald en beïnvloed door de aanbesteding en implementatie van (onderdelen van) SPEER. In de terugblik voor 2018 staat SPEER dan ook centraal. Daarna wordt er ingegaan op andere behaalde resultaten.

Project SPEER

Het project SPEER omvat de vervanging, aanschaf en uitbreiding van systemen in het kader van de softwarematige ondersteuning van de operationele en bedrijfsvoeringprocessen van de OMWB. Een project dat in omvang en complexiteit uniek is voor de OMWB. De uitrol van software in het kader van SPEER grijpt in op verschillende processen binnen de OMWB en heeft aldus effect op de organisatie.

Aanbesteding/gunning

Voor de bedrijfsvoeringonderdelen (met name HRM en Financiën) was er al eerder een besluit genomen om te gaan werken met AFAS Profit.

In september is definitief gegund aan de ROXIT groep (Squit 20/20 met Brein zaaksysteem). Dit betekent dat de ontwikkeling van het VTH deel en het DMS/ zaaksysteem in één hand komt te liggen. Hiermee zet de OMWB een forse stap voorwaarts in het beter zaakgericht werken en de informatievoorziening en zijn we beter voorbereid op de mogelijke gevolgen van de intrede van de Omgevingswet.

Implementatie

De implementatie van AFAS heeft de afgelopen maanden plaatsgevonden. Bij de start van de implementatie was het doel om per 1 januari de financiële administratie live te krijgen. Deze doelstelling is behaald. Daarnaast is er voor HRM een digitale ontwikkelagenda opgesteld die moet leiden tot een moderner HR-systeem.

Voor Squit 20/20 is de implementatie eind 2018 gestart. De livegang staat gepland medio juni 2019. In 2019 zullen ook de meeste werkzaamheden zoals procesinrichting en opleidingen plaatsvinden. De werkzaamheden lopen op schema, maar vergen veel inzet van medewerkers binnen bedrijfsvoering en het primaire proces.

Overige relevante resultaten per vakgebied:

Algemeen/AVG

Met ingang van 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing in Nederland. De OMWB heeft zich op deze regelgeving voorbereid. Met behulp van een extern bureau is een inventarisatie uitgevoerd naar de stand van zaken van de privacy binnen de OMWB. Daardoor is duidelijk geworden op welke punten we reeds voldoen aan de nieuwe privacywetgeving en welke maatregelen er nog getroffen moeten worden. Aan de hand van deze rapportage is een plan van aanpak opgesteld waarin alle verbeterpunten zijn geprioriteerd. De meest urgente acties zoals het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming, het opstellen van een verwerkingenregister en een privacyverklaring zijn in 2018 reeds afgerond. De komende periode worden de acties uit het plan van aanpak verder uitgevoerd.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Financiën

Nieuwe accountant

In 2018 heeft een succesvol aanbestedingstraject plaatsgevonden voor de nieuwe accountant. Na 5 jaar Deloitte is het nu aan EY om onze jaarrekening te controleren. Het Algemeen Bestuur heeft hiertoe op 4 juli 2018 besloten.

Informatievoorziening

Een belangrijk onderdeel was ook de verbetering van de informatievoorziening. In 2018 is hiermee gestart. De deelnemers ontvangen nu maandelijks een financieel inzicht in de realisatie van het werkprogramma en de extra opdrachten buiten werkprogramma. De verwachting is dat de informatievoorziening naar een hoger plan getild kan worden als het nieuwe bedrijfsvoeringssysteem is geïmplementeerd in combinatie met het nieuwe VTH-systeem. Vooruitkijkende naar 2019 en verder betekent dit een hele nieuwe impuls voor BI (business intelligence) wat betreft de programmering en ondersteuning van de deelnemers, alsook uiteraard de interne organisatie.

Belastingplicht vennootschapsbelasting

De Belastingdienst heeft, na een langdurig traject, medio april 2019 aangegeven dat de OMWB waarschijnlijk op onderdelen vennootschapsbelastingplichtig is. In gezamenlijkheid met andere omgevingsdiensten worden de vervolgstappen in beeld gebracht.

HRM

Organisatieontwikkeling

In 2018 heeft de OR ingestemd met de zogenaamde ontwikkelgesprekken. In deze gesprekken staat de ontwikkeling van de medewerker centraal middels een open gesprek waarin afspraken worden gemaakt over de prestaties, loopbaan-, kennis- en competentieontwikkeling, en te volgen opleiding en training, en andere activiteiten. In 2019 wordt voor het eerst volgens deze methodiek gewerkt.

Het MD-traject is in 2018 gestart met een drietal bijeenkomsten met daaropvolgend een aantal coachgesprekken met afdelingshoofden en teammanagers. In 2019 komt dit traject tot een einde en zal de balans worden opgemaakt.

Strategisch personeelsbeleid

De krapte op de arbeidsmarkt zorgt er ook voor dat het lastig is om geschikte mensen binnen te halen. Dit probleem speelt bij alle drie de omgevingsdiensten in Noord-Brabant. In september is hiertoe een opdracht gegeven aan een externe projectleider. Onze eigen arbeidsmarktcommunicatie is versterkt, we maken beter gebruik van diverse (digitale) kanalen.

Opleiding medewerkers

In 2018 is het Avans+ traject Omgevingskunde echt gestart, waarbij medewerkers een Hbo-bachelor getuigend kunnen behalen. Hiermee kunnen zij een belangrijke ontwikkelstap maken binnen onze organisatie.

De training politiek bestuurlijke sensitiviteit heeft een vervolg gekregen waarbij ook collega's van de opdrachtgevers zijn betrokken. Dit zal een positieve bijdrage leveren aan de samenwerking met onze opdrachtgevers op politiek gevoelige dossiers.

Vervoersplan

Begin 2018 is een nieuw vervoersplan geïntroduceerd. Dit is goed ontvangen en is in het vierde kwartaal geëvalueerd. Er is algemene tevredenheid over dit nieuwe plan.

Documentaire Informatievoorziening

Eind 2018 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de archiefverordening OMWB. Dit was een noodzakelijke inhaalslag. Daarnaast is er door het Dagelijks Bestuur ingestemd met het vervangingsbesluit archiefbescheiden. Dit besluit zorgt voor digitalisering van ons archief.

Communicatie

In maart 2018 heeft de OMWB zijn website geheel vernieuwd. De sterk verouderde website onderging zowel inhoudelijk als qua lay-out een forse gedaantewisseling. De website, het nieuwe visitekaartje, geeft invulling aan belangrijke kernwaarden van de OMWB: samenwerkingsgericht, zichtbaar en aanspreekbaar. Zo staat voor een range aan onderwerpen duidelijk vermeld welke contactpersonen onze samenwerkingspartners hiervoor kunnen benaderen. In de tevens vernieuwde huisstijl is de nadruk meer gelegd op de symboliek van de circulaire economie.

Daarnaast is het intranet vernieuwd en in september live gegaan; hier staan dezelfde kernwaarden centraal. Interne samenwerkingsverbanden kunnen via een interactieve tool zelf hun samenwerking vormgeven op het intranet en hun expertises delen. Medewerkers van het primaire proces zijn nadrukkelijk betrokken bij de totstandkoming en het actueel houden van het nieuwe intranet.

3 Jaarrekening

Ter identificatie
Directie Water Afdeling 11.2

3.1 Balans ultimo boekjaar

Activa (bedragen x C 1.000)	31 december 2018	31 december 2017
Vaste activa		
Materiele vaste activa	569	697
Investerings met een economisch nut	569	697
Totaal vaste activa	569	697
Viottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.166	8.889
Vorderingen op openbare lichamen	2.137	2.482
Uitzettingen in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.029	6.407
Liquide middelen	206	141
Banksaldi	206	141
Overlopende activa	1.242	2.862
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek doel		
• Van overige Nederlandse overheidslichamen	22	1
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		
• Vooruitbetaalde facturen	542	498
• Nog te ontvangen BTW	121	602
• Nog te ontvangen posten	17	509
• Afrekeningen werkprogramma's	539	1.252
Totaal viottende activa	7.614	11.892
Totaal generaal	8.182	12.589

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Passiva (bedragen x € 1.000)	31 december 2018	31 december 2017
Vaste Passiva		
Eigen vermogen		
Reserves	3.568	6.894
Algemene reserve	1.474	2.841
Bestemmingsreserve huilvesting	90	113
Bestemmingsreserve meetstations	297	0
Gerealiseerd resultaat	1.707	3.940
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	700	1.400
Onderhandse leningen van:		
• Binnenlandse banken	700	1.400
Totaal vaste passiva	4.268	8.294
Viottende passiva		
Kortlopende schulden	992	1.223
Netto viottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	992	1.223
Overlopende passiva	2.923	3.072
Vooruitgefactureerde bedragen	0	26
Nog te betalen posten	842	1.909
Afrekeningen werkprogramma's	851	0
Afdr. Loonheffing en netto salarissen	1.230	1.137
Totaal viottende passiva	3.915	4.295
Totaal generaal	8.182	12.589

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

3.2 Het overzicht van baten en lasten

Lasten (bedragen x C 1.000)	2018 begroting voor wijziging	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie	verschil
Primair proces				
Personeelslasten				
Salarissen	17.126	15.819	15.861	-42
Reiskosten	0	0	0	0
Overige personeelskosten	134	134	224	-90
Inhuurbudgetten	0	3.525	2.836	689
Detacheringsinkomsten	0	0	-125	125
Subtotaal	17.260	19.478	18.795	683
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	436	226	217	9
Subtotaal	436	226	217	9
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	165	189	114	75
Externe werkplekken	62	62	62	0
Tractie	59	59	72	-13
ICT budgetten	98	98	67	31
Subtotaal	384	408	316	92
Overige kosten				
Laboratoriumkosten	600	600	1.437	-837
Milieumetingen	584	584	382	202
SSIB/BRIS	400	0	171	-171
Luchtkwaliteitsmetingen/E-noses	75	75	87	-12
Subtotaal	1.659	1.259	2.077	-818
Algemene kosten				
Indexering lasten	24	54	0	54
Subtotaal	24	54	0	54
Totaal lasten primair proces	19.763	21.425	21.405	20

Lasten (bedragen x C 1.000)	2018 begroting voor wijziging	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie	verschil
-----------------------------	----------------------------------	--------------------------------	--------------------	----------

Overhead

Personeelslasten

Salarissen	4.218	4.307	3.455	852
Reiskosten	554	554	532	22
Overige personeelskosten	631	631	998	-367
Inhuurbudgetten	138	0	525	-525
Detacheringsinkomsten	0	0	-31	31
Subtotaal	5.541	5.492	5.479	13

Huisvesting en organisatie

Huisvesting en facilitaire kosten	980	980	1.004	-24
Accountantskosten / overigen	441	441	415	26
ICT budgetten	2.246	2.456	1.975	481
Subtotaal	3.667	3.877	3.393	484

Algemene kosten

Indexering lasten	51	51	0	51
Huis op Orde	0	500	455	45
Uitbetalen resultaat	0	4.210	0	4.210
Databeheer	0	300	6	294
Subtotaal	51	5.061	461	4.600

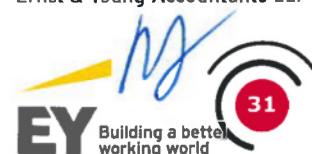
Totaal lasten overhead	9.259	14.430	9.332	5.098
-------------------------------	--------------	---------------	--------------	--------------

Overig

Rentekosten	20	20	13	7
Onvoorzien	150	150	0	150
Vennootschapsbelasting	75	0	0	0
Subtotaal	245	170	13	157

Totaal lasten overig	245	170	13	157
-----------------------------	------------	------------	-----------	------------

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Baten (bedragen x € 1.000)	2018 begroting voor wijziging	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie	verschil
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	17.973	18.869	20.428	1.559
Programmadeel 2: Advies en Projecten	6.110	6.836	5.280	-1.556
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.387	1.654	1.556	-98
Programmadeel 4: Buiten Werkprogramma	2.870	3.024	3.671	647
Programmadeel 4: Overige exploitatiekosten	1.345	610	699	89
Totaal baten	29.685	30.993	31.634	641
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	418	-5.032	884	5.916
Stortingen reserves	-420	-297	0	297
Onttrekkingen reserves	23	5.330	823	-4.507
Totaal reserves	-397	5.033	823	-4.210
Gerealiseerd resultaat	21	0	1.707	1.707

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van het BBV.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als overlopende verlofaanspraken.

Het BBV schrijft voor dat kosten van overhead afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van overhead voor de hele organisatie worden aan de lastenkant in één overzicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de overhead gerekend "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces".

Gelet op deze definitie worden de volgende kosten tot de overhead gerekend:

- leidinggevenden primair proces
- bestuurszaken en bestuursondersteuning
- managementondersteuning primair proces
- financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie
- informatievoorziening en automatisering, m.u.v. direct toe te rekenen kosten
- HRM
- facilitaire zaken en DIM
- inkoop
- juridische zaken
- interne en externe communicatie

In het exploitatieoverzicht 2018 zijn de kosten van overhead afzonderlijk gepresenteerd.

Bedragen in de tabellen zijn opgenomen in duizendtallen; in de toelichtingen zijn de bedragen niet afgerond.

Balans

Vaste activa

Investerings met een economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de betreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De investeringen worden vanaf het jaar volgend op het moment van ingebruikname lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen worden jaarlijks bij de begroting vastgesteld en zijn in de tabel verderop in deze toelichting opgenomen. Bij de waardering is in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het boekjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen

Gebouwen en kantoren	40 jaar
Idem, semi-permanente situatie	20 jaar
Transportmiddelen	7 jaar
Bestelauto / meetdienst	8/10 jaar
Aanhangers	15 jaar
Automatisering: PC's en printers	3-5 jaar
Automatisering: bekabeling	20 jaar
Automatisering: servers, netwerkcomponenten, verbindingen	5 jaar
Automatisering: software, centrale databases, maatwerk	5 jaar
Automatisering: smartphones	2 jaar
Grote systemen zonder onderhoudscontract	4 jaar
Grote systemen met onderhoudscontract	8 jaar
Meubilair en inventaris	10 jaar
Technische installaties	15 jaar

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2018

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

De materiële vaste activa met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Huisvesting	365	362
Automatisering	42	101
Tractie / wagenpark	78	111
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	84	122
Totaal	569	697

Van het verloop van de boekwaarde kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde per 31-12-2017	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
Huisvesting	362	77	0	74	0	0	365
Automatisering	101	20	0	80	0	0	42
Tractie / wagenpark	111	0	0	33	0	0	78
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	122	138	0	38	138	0	84
Totaal	697	235	0	225	138	0	569

Onder de bijdragen van derden zijn de inkomsten van de provincies opgenomen en overige bijdragen die direct gerelateerd zijn aan de investering.

Onder de afwaarderingen staan de noodzakelijk geachte duurzame waardeverminderingen vermeld. Beiden waren in 2018 niet aan de orde.

De investeringen 2018 waren als volgt te specificeren:

Omschrijving investering	Restant-krediet 2017	Krediet 2018	Beschikbaar 2018	Uitgaven 2018	Restant-krediet 2018
1. Vervanging Opel Combo / Suzuki GV	5	0	5	0	5
2. Vervanging Citroën klachtenauto	3	0	3	0	3
3. Vervanging Meubllair en werkplekken	31	0	31	77	0
4. Vervanging 2 dienstauto's klachtendienst	25	0	25	0	25
5. Vervanging buswagen Mercedes	70	0	70	0	70
6. Aanschaf mobiele telefoons 2018	0	20	20	20	0
7. Vervanging koffieautomaten 2018	0	41	41	0	41
8. Vervanging vrachtwagen	0	110	110	0	110
9. Diverse meetapparatuur team M&O	0	150	150	138	12
Totaal	134	321	455	235	266

De niet bestede restantkredieten per 31 december 2018 gaan over naar het boekjaar 2019, met uitzondering van de nummers 1, 2 en 9.

In 2018 heeft vervanging meubilair plaatsgevonden tot een bedrag van € 77.000. Dit was een hogere uitgave dan voorzien, als gevolg van arbo-omstandigheden. Dit is gemeld in de tweede bestuursrapportage. Voor het overige zijn geen bijzonderheden te melden. De vervanging van het wagenpark gaat deels in 2019 plaatsvinden. Vandaar de overheveling van die budgetten.

Viottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Stand 31-12-2018	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Vorderingen openbare lichamen	2.149	12	2.137	2.482
Uitzetting in 's rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.029	0	4.029	6.407
Totaal	6.178	12	6.166	8.889

Vorderingen op openbare lichamen

Onder de debiteuren zijn begrepen de vorderingen inzake de ter discussie staande VVGB gelden voor een bedrag van € 140.000. De arbitrage hierover is afgerond, maar heeft niet geleid tot een afwikkeling van deze post. Aangezien de arbitrage heeft aangegeven niet tot een bindend advies te kunnen komen. Daarom maakt dit risico onderdeel uit van het benodigde weerstandsvermogen.

Van de overige posten was een groot deel per medio maart 2019 afgewikkeld. Door de aanscherping van het debiteurenbeleid is voor oninbaarheid een beperkte voorziening gevormd van € 12.000 (2017 € 17.000). Deze voorziening is toereikend.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (schatkistbankieren)

Dit betreft het per 31 december 2018 uitstaand saldo in de schatkist.

Sinds medio 2015 worden overtollige middelen in het kader van schatkistbankieren in de vorm van een rekening-courantverhouding bij het Rijk afgestort.

Voor het boekjaar 2018 bedraagt het drempelbedrag € 250.000. Door het instellen van een automatische afroaming van het banksaldo is aan de eisen voldaan. In het derde kwartaal is één bedrag net ontvangen na het moment van automatisch afroemen, hierdoor heeft een beperkte overschrijding plaatsgevonden. Het bedrag aan middelen dat voor het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden was per ultimo van het kwartaal:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	205	185	263	155
Ruimte onder het drempelbedrag	45	65	0	95
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	13	0

Vlottende activa

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Banksaldo BNG	206	141
Totaal	206	141

Ultimo 2018 had de dienst een tegoed bij de BNG van afgerond € 206.000.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	22	1
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.220	2.861
Totaal	1.242	2.862

Van de nog te ontvangen voorschotbedragen kan het volgende verloopoverzicht worden gegeven.

	Saldo 01-01-2018	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Project luchtkwaliteitsberekening	1	64	43	22
Totaal	1	64	43	22

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

	Saldo 01-01-2018	saldo 31-12-2018
Eindafrekeningen gemeenten	1299	539
Af: voorziening betwiste facturen	-47	0
Subtotaal	1.252	539
BTW	602	121
Vooruitbetaalde facturen	498	542
Nog te ontvangen bedragen	509	17
Totaal	2.861	1.220

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Eindafrekeningen gemeenten

Dit betreft de eindafrekeningen over 2018 die in januari 2019 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en ontvangen. Een voorziening wordt niet noodzakelijke geacht.

BTW

Het bedrag aan BTW ad € 121.000 betreft de aangifte over het laatste kwartaal 2018. De facturering van de doorschuif-btw is vanaf 2018 komen te vervallen op basis van landelijke ontwikkelingen.

Vooruitbetaalde facturen

Dit betreffen facturen die in 2018 zijn ontvangen, maar waarvan (een deel) van de kosten betrekking heeft op het boekjaar 2019.

Nog te ontvangen bedragen

Hier zijn verantwoord diverse opbrengsten over 2018 die per einde van het boekjaar nog niet (volledig) waren gefactureerd.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de dienst bestaat uit het totaal van alle reserves per 31 december, aangevuld met het resultaat over het boekjaar. Zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Algemene reserve	1.474	2.841
Reserve huisvesting	90	113
Reserve meetstations	297	0
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2018	1.707	0
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2017	0	3.940
Totaal	3.568	6.894

Het boekjaar 2018 sluit met een te bestemmen positief resultaat van € 1.707.000 (2017 voordelig resultaat van € 3.940.000). Overeenkomstig het BBV is dit saldo afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarrekening zal een voorstel tot bestemming van dit resultaat worden gedaan.

Het verloop van de reserves over het boekjaar was als volgt:

	Saldo 1-1-2018	Resultaat bestemming 2017	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	2.841	-567	0	800	1.474
Reserve huisvesting	113	0	0	23	90
Reserve meetstations	0	297	0	0	297
Totaal	2.954	-270	0	823	1.861

Algemene reserve

De algemene reserve is een buffer voor exploitatietekorten en het opvangen van risico's. Vanuit de resultaatbestemming 2017 is een bedrag van € 1.367.000 onttrokken aan de algemene reserve als gevolg van de afwikkeling SBK. Daarnaast is een bedrag van € 800.000 toegevoegd voor budgetoverheveling naar 2018. Dit zelfde bedrag is als onttrekking aan de algemene reserve opgenomen.

Reserve huisvesting

Het doel van de reserve 'huisvesting' is het egaliseren van de huurkosten over de contractperiode. In de eerste twee jaar van het contract werden er geen huurkosten in rekening gebracht door de verhuurder. Om de kosten te egaliseren over de looptijd werd er de eerste twee jaar gestort in de reserve huisvesting. De resterende jaren van het huurcontract (t/m 2022) wordt uit de reserve onttrokken.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Reserve meetstations

Vanuit de overgebleven middelen van de Provincie is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties). Op grond van de beschikbare budgetten was er geen beroep op deze reserve noodzakelijk.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Van de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer is de specificatie als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Bank Nederlandse gemeenten à 0,8%	700	1.400
Totaal	700	1.400

Over het boekjaar is € 6.000 aan rentelasten verantwoord op bovenstaande schuld (2017: € 11.700). De restantschuld wordt volgens het aflossingsschema in 2019 volledig afgelost.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	992	1.223
Overlopende passiva	2.923	3.072
Totaal	3.915	4.295

Ultimo 2018 was er, evenals in 2017, door de goede liquiditeitspositie geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Vooruit gefactureerde bedragen	0	26
Nog te betalen posten	842	1.909
Afdracht loonheffing, netto salarissen ca.	1.230	1.137
Afrekeningen werkprogramma's	851	0
Totaal	2.923	3.072

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Niet uit de balans blijvende vorderingen en verplichtingen

Personele verplichtingen

Op grond van het BBV mogen geen voorzieningen worden gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Om die reden wordt geen post voor personele verplichtingen opgenomen op de balans.

Het tegoed aan vakantiedagen bedraagt per 31 december 2018 afgerond 2.160 dagen (2017: 2.300 dagen). Dit betekent in geld uitgedrukt een verplichting van circa € 546.000.

(Lease)verplichtingen

Een deel van de activa is aangeschaft via een leasecontract. Dit betreffen:

- Kopieer- en printapparatuur: betreft leasecontract via Equalit/Canon. Dit contract loopt tot en met juni 2020 en bedraagt jaarlijks € 7.000
- IT-infrastructuur en omgeving: Hiervoor is in 2012 een overeenkomst afgesloten met Equalit. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond € 1,5 miljoen. De overeenkomst heeft als ingangsdatum 1 januari 2013 en is voor onbepaalde tijd afgesloten en kent een opzegtermijn van 3 jaar
- Dienstvoertuigen: voor 4 auto's is een leasecontract afgesloten. De jaarlijkse leasekosten bedragen circa € 10.000

In 2018 zijn contracten gesloten voor de IT met Afas en Roxit, de jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond respectievelijk € 50.000 en € 100.000.

Huurovereenkomst

De jaarlijkse huurverplichting voor het pand (incl. parkeerplaatsen) in Tilburg bedraagt circa € 600.000. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van 10 jaar met als einddatum 31 december 2022.

Inkoopverplichtingen

In de kadernota rechtmatigheid heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat meerjarige contracten – in het kader van Europese regels – in de toelichting op de jaarrekening opgenomen moeten worden voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. De OMWB verleent opdrachten aan milieukundige adviesbureaus op basis van het actuele werkaanbod vanuit de opdrachtgevers en specifieke casuïstiek. Hiervoor zijn geen meerjarige contracten afgesloten met bedoelde bureaus, enkel jaarcontracten.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2018

De begroting 2018 sloot na wijziging met een saldo van € 0. Bij de tweede bestuursrapportage is melding gemaakt dat een aantal budgetten niet volledig besteed zouden worden. Als prognose van het resultaat is € 950.000 gemeld. Het jaarrekeningresultaat volgens balans bedraagt € 1.707.000.

Nadere toelichting op de lasten primair proces

De bijstelling van de lasten en baten is conform de besluitvorming van het algemeen bestuur. In het boekjaar 2018 zijn drie begrotingswijzigingen vastgesteld. Hierna worden de belangrijkste verschillen toegelicht. Waarbij eerst de lasten van het primaire proces worden toegelicht; vervolgens die van de overhead.

Personeelslasten	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Primair proces		
Salarissen	15.819	15.861
Reiskosten	0	0
Overige personeelskosten	134	224
Inhuurbudgetten	3.525	2.836
Detacheringsinkomsten	0	-125
Subtotaal personeelslasten	19.478	18.795

De grootste afwijking op de personeelslasten betreft de lagere inhuur derden dan begroot voor een bedrag van € 689.000. Hier zien we een vergelijkbare ontwikkeling op de arbeidsmarkt als voor het vaste personeel. Het is in de praktijk lastig om goede werknemers te vinden. Hierdoor kunnen ook niet alle activiteiten voor de werkprogramma's en daarbuiten worden uitgevoerd.

De overige onderdelen van de personeelslasten wijken nauwelijks af van de bijgestelde begroting.

Personeelslasten	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Afschrijvingen	226	217
Totaal	226	217

De afschrijvingen zijn nagenoeg conform de bijgestelde begroting.

Huisvesting en organisatie	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	189	114
Externe werkplekken	62	62
Tractie	59	72
ICT budgetten	98	67
Subtotaal huisvesting en organisatie	408	316

In totaal zijn de kosten op dit onderdeel ruimschoots binnen de ramingen gebleven.

Overige kosten	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Laboratoriumkosten	600	1.437
Milieumetingen	584	382
SSIB / BRIKS	0	171
Luchtkwaliteitsmeting/E-noses	75	87
Subtotaal Overige kosten	1.259	2.077

Toelichting:

- De laboratoriumkosten worden doorbelast aan de deelnemers. De corresponderende baten zijn opgenomen onder deelprogramma 4
- De onderuitputting op milieumetingen wordt veroorzaakt doordat er minder kapitaallasten zijn gerealiseerd dan begroot. Een deel van de kosten heeft betrekking op huisvesting en personele kosten, en zijn daarom niet verantwoord onder de genoemde overige kosten. De totale kosten, dus inclusief de huisvesting en personele kosten, zijn doorbelast aan de Provincie Noord-Brabant als onderdeel van deelprogramma 4
- Vanaf 2019 wordt SSIB uitgevoerd door de ODBN. Vanuit de deelnemers ontvangen wij hiervoor een bedrag van € 266.000. De betreffende kosten zijn bij de ODBN in rekening gebracht. Het resterende onderdeel van de kosten (€ 266.000 minus € 171.000) betreft salarissen en maken onderdeel uit van de salariskosten
- De kosten voor luchtkwaliteitsmetingen / E-noses zijn bijna conform de begroting

Algemene kosten	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Primair proces		
Indexering lasten	54	0
Subtotaal algemene kosten	54	0

Bij de tweede bestuursrapportage 2018 is gemeld dat dit begrote bedrag niet wordt ingezet.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Nadere toelichting op de lasten overhead

Personeelslasten	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Overhead		
Salarissen	4.307	3.455
Reiskosten	554	532
Overige personeelskosten	631	998
Inhuurbudgetten	0	525
Detacheringsinkomsten	0	-31
Subtotaal personeelslasten	5.492	5.479

Toelichting:

- In de begroting is voor de overhead één salarisbudget opgenomen, voor vast en flexibel personeel. In 2018 zijn er behoorlijk wat vacatures geweest. Om deze reden zijn diverse medewerkers ingehuurd om het werk doorgang te kunnen laten vinden. Door efficiënt te werken is € 250.000 op de post salarissen en inhuur overgehouden
- We zien een overschrijding bij de overige personeelskosten. Dit hangt samen met de kosten voor mobiliteit
- Voor het overige zijn er geen bijzonderheden te melden

Huisvesting en organisatie	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Overhead		
Huisvesting en facilitaire kosten	980	1.004
Accountantskosten/overigen	441	415
ICT budgetten	2.456	1.975
Subtotaal huisvesting en organisatie	3.877	3.393

Toelichting:

- Voor huisvesting en facilitaire kosten zijn geen bijzonderheden te vermelden
- Bij de accountantskosten / overigen is voor de accountant een bedrag verantwoord van € 140.000. Hiervan heeft € 44.000 betrekking op de afwikkeling controlekosten 2017 door Deloitte; €46.500 is voor de accountantscontrole 2018 door EY en een bedrag van € 50.000 betreft de kosten voor fiscale advisering voor o.a. vennootschapsbelasting
- Voor deze kosten valt de onderschrijding op de ICT-budgetten op. Dit hangt samen met project SPEER. Zoals gemeld bij de inleiding is de implementatie van het ICT-project doorgeschoven naar medio 2019
- Voor het overige zijn er geen bijzonderheden te melden

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Voor de algemene kosten wordt het volgende overzicht verstrekt:

Algemene kosten	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Overhead		
Indexering lasten	51	0
Huis op orde	500	455
Uitbetalen resultaat	4.210	0
Data beheer	300	6
Subtotaal algemene kosten	5.061	461

Toelichting:

- Indexering lasten is niet besteed, zoals gemeld bij de tweede bestuursrapportage
- Ten aanzien van Huis op Orde - dat bestuurlijk in 2018 is afgewikkeld - wordt het volgende overzicht verstrekt:

Huis op orde	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Bestedingen:		
Juridisch / arbitrage		30
Advies Seinstra / MWB-norm		86
Website		15
Subtotaal	100	131
IT architectuur		41
IT Inkooptrajecten		25
IT POC Equalit		89
IT Uren SPEER		169
Subtotaal	400	324
Totaal	500	455
Resteert		45

- Uitbetalen resultaat 2017 heeft conform het besluit van het Algemeen Bestuur uit 2018 plaatsgevonden. Echter dit bedrag is **niet** verantwoord in de exploitatierekening (op grond van het BBV). De hierop betrekking hebbende onttrekking aan de reserve is om deze reden ook gecorrigeerd in de exploitatierekening
- Budget databeheer is in 2018 niet / nauwelijks besteed

Nadere toelichting op de lasten overig

Rente kosten

Rente	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Rentekosten	20	13
Totaal	20	13

Onvoorzien

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het gebruik van de post onvoorzien.

In de begroting 2018 was voor onvoorzien een bedrag van € 150.000 opgenomen. Zoals gerapporteerd bij de tweede bestuursrapportage 2018 is dit bedrag niet noodzakelijk gebleken. Dit bedrag is onderdeel van het jaarrekeningresultaat.

Vennootschapsbelasting

Voor 2018 is geen rekening gehouden met kosten voor de vennootschapsbelasting.

Overzicht incidentele baten en lasten

Onder de incidentele baten en lasten zijn de kosten opgenomen voor Huis op Orde (begroot € 500.000; gerealiseerd in 2018 € 455.000); databeheer (begroot € 300.000; gerealiseerd in 2018 € 6.000).

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

In de jaarrekening 2018 is één structurele onttrekking aan de reserve huisvesting opgenomen voor een totaalbedrag van € 23.000. Ten opzichte van de begroting 2018 is de storting in de reserve meetstations voor een bedrag van € 297.000 niet via de exploitatierekening verwerkt, maar op grond van de resultaatbestemming 2017 direct in het eigen vermogen. Zie hiervoor pagina 40.

3.3.4 Toelichting op de baten

Baten	2018 begroting na wijziging	2018 realisatie
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	18.869	20.428
Programmadeel 2: Advies en projecten	6.836	5.280
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.654	1.556
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	3.024	3.671
Programmadeel 4: Overige exploitatiekosten	610	699
Totaal baten	30.993	31.634

Programmadeel 1: vergunning verlening, toezicht en handhaving

De baten zijn € 1.559.000 hoger dan begroot (8%). Dit wordt deels verklaard door een verschuiving met programmadeel 2 (wettelijke taken, versus verzoektaken). En deels doordat bij de raming van de begroting is uitgegaan van een gemiddeld tarief. De OMWB brengt bij de deelnemers de werkzaamheden in rekening tegen gedifferentieerde tarieven, variërend van MBO tot een specialistentarief. In de praktijk zien we een verschuiving optreden naar de wat hogere tarieven. Hierdoor is het werkelijk in rekening gebrachte tarief circa € 1,00 per uur hoger. Uitgaande van de genoemde 324.000 aan declarabele uren betekent dit een hogere omzet van ruim € 300.000. Verder zijn er geen bijzondere afwijkingen. De vastgestelde werkprogramma's zijn grotendeels uitgevoerd.

Programmadeel 2: Advies en Projecten

De baten zijn € 1.556.000 lager dan begroot (-23%), betreft verschuiving deels naar programma 1 (wettelijke taken). Ook heeft de krapte op de arbeidsmarkt ertoe geleid dat niet alle verzoektaken uitgevoerd konden worden. Wel is er strak gestuurd op de realisatie van de werkprogramma's. Deze zijn dan ook grotendeels uitgevoerd.

Programmadeel 3: collectieve taken structureel

De collectieve taken zijn – in tegenstelling tot voorgaande jaren – in rekening gebracht bij de deelnemers op basis van de realisatie van de uren. Per saldo is er een onderbesteding geweest van het collectieve programma van € 100.000.

De bijdrage voor SSIB is verantwoord onder programmadeel 3. Met ingang van 2018 worden de hiermee samenhangende activiteiten uitgevoerd door de ODBN.

Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten

In totaal € 736.000 hogere baten. Deze zijn als volgt te verklaren:

- 1) Meer taken uitgevoerd buiten het werkprogramma;
- 2) Dit geldt ook voor de externe kosten die afzonderlijk bij de opdrachtgevers in rekening zijn gebracht.

3.4 Overzicht baten en lasten per taakveld 2018

Baten en lasten per taakveld		Baten	Lasten
0	Bestuur en ondersteuning		
0.4	Overhead		9.332
0.5	Treasury		
0.8	Overige baten en lasten		13
0.9	Vennootschapsbelasting		
0.10	Mutaties reserves	823	
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		
7	Volksgesondheid en milieu		
7.4	Milieubeheer	31.634	21.405
Saldo van baten en lasten op taakvelden		32.457	30.751

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

3.5 Publicatieverplichting op grond van de WNT

Uit hoofde van de WNT moet de bezoldiging van alle topfunctionarissen worden verantwoord, ook als de norm niet is overschreden. Dit geldt ook voor externe topfunctionarissen, ongeacht de duur van het dienstverband of de periode van de inhuur. Van overige medewerkers moet alleen een vermelding plaatsvinden bij overschrijding van de norm.

Van elke topfunctionaris en van elke andere functionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, moet de organisatie op grond van de WNT en het gewijzigde artikel 28 BBV in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening het volgende opnemen:

- De beloning
- De belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding
- De voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn
- De functie of functies
- De duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar
- De beloning in het voorgaande jaar
- Een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm (dit geldt ook voor externe topfunctionarissen)

Van topfunctionarissen moet bovendien ook de naam openbaar worden gemaakt. Bij de niet-topfunctionarissen is dit niet verplicht en kan worden volstaan met het noemen van de functie(s).

Onderstaande verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op OMWB van toepassing zijnde regelgeving. Dit is het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor de omgevingsdienst is € 189.000 voor topfunctionarissen met een dienstverband.

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (beloningen regulier)

Op grond van het voorgaande is de volgende persoon als topfunctionaris van de OMWB te kwalificeren.

	De heer Van Mourik
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.746,20
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.238,08
Subtotaal	€ 142.984,28
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging 2018	€ 142.984,28
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/03 – 31/12
Deeltijdfactor 2017 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 101.172,19
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.168,20
Totale bezoldiging 2017	€ 115.340,39

De heer Van Mourik is voor onbepaalde tijd aangesteld als algemeen directeur van de OMWB. Op basis van het aan deze functie verleende mandaat, is hij te kwalificeren als topfunctionaris in het kader van de WNT.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionaris met een dienstbetrekking heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

Naast de hierboven vermeide topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De WNT bezoldiging over 2017 van de heer van Mourik zoals opgenomen in de WNT verantwoording is aangepast ten opzichte van de WNT bezoldiging 2017 zoals opgenomen in de jaarrekening 2017. Over 2017 was de beloning plus belastbare onkostenvergoedingen onjuist bepaald. Abusievelijk was een loongrondslag-component meegenomen in de totale bezoldiging. De beloning plus belastbare onkostenvergoedingen bedroeg € 101.172 in plaats van de in de verantwoording 2017 opgenomen bedrag van € 115.078. De WNT bezoldiging is als gevolg hiervan aangepast van € 129.247 naar € 115.340. Deze wijziging heeft niet geleid tot een onverschuldigde betaling. De leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur krijgen uit hoofde van hun

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

functie als bestuurslid bij de OMWB geen bezoldiging. Zij ontvangen geen onkostenvergoeding van de OMWB.

Naam topfunctionaris	Functie
P. Depla	AB- en DB-voorzitter
R. Palmen	AB- en DB-lid
J. Kljls	AB- en DB-lid
T. Weterings	AB- en DB-lid
J. van den Hout	AB- en DB-lid
R. van den Belt	AB- en DB-lid
G. van der Put	AB- en DB-lid
B. Schellekens	AB- en DB-lid
P. Bouman	AB-lid
A. van de Heljning	AB-lid
E. Wilmsen	AB-lid
J. van Cranenbroek	AB-lid
H. van Tilborg	AB-lid
P. van der Velden	AB-lid
P. Kok	AB-lid
B. van Beers	AB-lid
R. Jansen	AB-lid
G. de Kok	AB-lid
R. Dujardin	AB-lid
K. van Aert	AB-lid
W. van Hees	AB-lid
M. Hofkens	AB-lid
A. Zwarts	AB-lid
F. Harteveld	AB-lid
H. Wierlxx	AB-lid
R. Augusteijn	AB-lid
M. van der Poel	AB-lid
J. van Aart	AB-lid
S. Verhoeven	AB-lid
P. Smit	AB-lid
S. Huisman	AB-lid
M. Fränzel	AB-lid
T. Theunis	AB-lid
K. Koenraad	AB-lid
I. Raaijmakers	AB-lid
L. Matthijssen-DeJong	AB-lid
R. Lazeroms	AB-lid
M. Jacobs	AB-lid
E. Daandels	AB-lid
M. de Gelder	AB-lid
S. Adriaansen	AB-lid
J. van Agtmaal	AB-lid
I. Koedoot	AB-lid
J. de Beer	AB-lid
P. Kok	AB-lid

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Publicatieverplichting uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Volgens de WNT zal voor elke topfunctionaris moeten worden vermeld:

- De uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
- De naam, functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed
- Het jaar waarin het dienstverband is beëindigd

Er is sprake van een maximum norm voor ontslagvergoedingen voor topfunctionarissen, die niet mag worden overschreden.

In 2018 hebben ter zake geen uitkeringen plaatsgevonden.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

4 Toelichting op de controleverklaring

Het algemeen bestuur heeft in 2018 EY benoemd tot externe accountant van de OMWB. EY controleert de jaarrekening vanaf het boekjaar 2018. Dat is inclusief het rechtmatigheidsonderzoek. Voor de accountantscontrole op rechtmatigheid is een normenkader door het algemeen bestuur vastgesteld in december 2018.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

Building a better
working world

*Zichtbaar samen werken
aan een schone, veilige
en duurzame leefomgeving*

**Omgevingsdienst Midden-
en West-Brabant**

Spooriaan 181, 5038 CB Tilburg

Postbus 75, 5000 AB Tilburg

013 206 01 00

Ter identificatie
Ernst & Young Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
info@omwb.nl
www.omwb.nl

